

lië. De vogel lag er, lamgeslagen, met een verminkten motor; de bemanning stond er om heen met gebalde vuisten en opeengeklemd tanden.

Telegrammen tikten langs de lijnen heen en weer. Op Nederland daalde heel even een nevel van ontgoocheling neder. Maar het was een klap, die na een korte duizeling het bloed opnieuw deed stroomen door de aderen. Men wilde er komen en zou er komen; dat was het besluit, waarbij men bleef.

„Jammer,” zei Michiel tot Joop. „jammer, maar winnen moeten wij. Straks, als de nieuwe motor uit Amerika is aangekomen, snellen wij weer voort, op Insulinde toe. Dat is zeker.”

Maar een paar dagen later daalde een nieuwe ontgoocheling op Nederland neer.

In den guren wind van den komenden morgen stonden honderdtallen op Schiphol. Op het betonnen platform rolde de Zilvermeeuw naar de startplaats. Officiëren, fabrikanten, ingenieurs, piloten, ja zelfs ministers, zij allen tuurden vol bewondering naar den grooten vogel op, die in razend tempo de verbinding Holland—Indië zou doorsnellen.

Alle hoop van heel vliegtuigbouwend en vliegminnend Nederland was geconcentreerd op dit stukje veld, waarop de techniek en de durf een nieuw wonder hadden neergezet.

Maar opnieuw faalde de motor.

De Amerikaansche!

Toen stonden in de oogen van menigeen de vochtnevels van ontgoocheling.

Op dat oogenblik schoven opeens de breede deuren open van de groote loods. Statig rolde een tweede Fokkermachine het veld op en sloeg men de motoren aan.

„Dat is de Pelikaan, de Pelikaan! Wat wil die nu gaan doen?”

„De Pelikaan? Maar dat is een best kistje, Michiel! Ik vloog er menigmaal mee,” riep Doorman. „Die haalt het well!”

„Wat?”

„Wel, Kerstmis in Indië!”

„Dat kan niet, Lodewijk!”

De luidspreekers gonsden een bericht over het veld.

„De Zilvermeeuw weigert. De Pelikaan neemt de post over.”

Er barstte een gejuich los over het veld. Men zag als het ware een leeuw oprijzen uit de duisternis, en zijn tanden zetten in het taaie vleesch van tegenslag en moeite.

Alle halzen rekten zich en keken naar de helverlichte plek, waarop de zware schijnwerpers hun licht concentreerden en de directeur zijn orders uitdeelde aan piloten en technici. Een handdruk, een korte wensch, — en daar stegen zij in, de vier kranige kerels! De laatste trok de trap op en sloot de deur.

„Los,” klonk het commando. De blokken werden voor de wielen weggetrokken; de motoren draaiden op volle kracht.

„Dat is Holland op zijn best,” zei Doorman.

Hij liep door, om met de oogen nog even een glimp op te vangen van de Pelikaan, die in de schemering van den morgen verdween.

Opeens schrok hij, want vlak vóór hem stond Annie Volkert. Zij greep hem aan den arm en wees met haar rechterhand naar de lucht.

(Wordt vervolgd.)

VROUWEN IN CRISISTIJD

DE MALAISE! HET BOOZE DIER, DAT dworgend de menschheid naar de keel grijpt! Of liever, bange tijd van overgang, waarin we van de eene economische periode in de andere voortschuiwen. De wereld heeft al veel stelsels gezien op elk terrein des levens. Staatkundig wisselden democratie, republiek af met koningschap en keizerrijk, economisch ging theoretisch de slavernij te niet, het gildewezen, de riddertijd, waarin steden zelfstandige heerlijkheden werden. De machine wentelde het maatschappelijk wezen om als een pannekoek. Keeren we weer tot het oude terug in onzen tijd? Of is de komst des Heeren nabij?

Wij weten het niet. God weet het. Hij weet ook wat er in de harten van rijk en arm, jong en oud omgaat, nu heel de wereld zucht, en het oorlogsgevaar, door de hebzucht der volken, brandt onder onze voeten.

Hoe gedragen zich onze vrouwen in dezen barnenden nood? Leeren zij iets uit de werkloosheid, de zorg en de armoede, die zooveel van haar overstroomt?

De roman kan ons helpen, hierop een antwoord te vinden. Vóór mij liggen twee boeken: „Menschen in malaise,” door T. Korthuys, *) een man; „Vechters,” door Dingena de Pater, **) een vrouw.

Beiden beschrijven den nood van een jong gezin. De vrouw doet dit intenser, gevoeliger, oneindig veel fijner dan de man.

In 't eerste boek: Frans Kribbeldam, kantoorbediende in Indië, met twee kinderen, krijgt het bericht, dat vader, die bij Wilton als bankwerker jaren arbeid, op de keien staat.

Moeder is vroeger dienstmeisje geweest. „Hebben jullie je daarvoor altijd uitgesloofd voor je baas?” vraagt zij, en haar man antwoordt: „De baas kan er ook al niks an doen, as er geen werk is.” Vader spreekt in zijn brief in bekende stereotype uitdrukkingen zijn Godsvertrouwen uit. Gerda weet, hoe eerlijk zij gemeend zijn. Moeder zegt: „God heeft ons altijd weer geholpen; onze Hemelsche Vader zal ook nu voor ons zorgen.”

Diepe zielestrijd mis je in dit boek. Frans gaat goedkooper wonen om zijn ouders méér te kunnen toestopen, raakt eindelijk zelf werkloos, ondergaat de ellende, overal voor gesloten deuren te komen, scharrelt wat in verzekeringen, en eindelijk keert het gezin naar Patria terug. Vader krijgt weer werk. Frans is in den grond blij, uit het heete Indië in zijn frisch, vochtig vaderland te zijn. Man en vrouw hebben 't gevoel, een nieuw leven te beginnen, elkaar opnieuw gevonden te hebben. „Toen wij trouwden, weifelde ik nog,” zegt Frans, „of jij wel de vrouw was, die 'k zocht. Maar nu! Ik zou nooit meer een ander willen.”

't Vrouwtje is blij. Zij weerde zich krachtig in Indië, trachtte bij te verdienen met naaien, weerstond verzoeking, hield den schijn tegenover de ouders op, dat zij het „rijk” hadden. Frans en Flos voelen sterk de eenheid van hun gezin: „ze krijgen ons er nooit onder.”

Het is typisch, dat menschen, stammend uit zulk een orthodox milieu, zoo weinig de kracht Gods in hun leven ervaren.

In „Vechters” snijdt het leven veel dieper in. Het vrouwtje, een studentje, ontwikkeld, muzikaal, uit een vrijzinnig milieu; de man uit orthodoxen kring, geloovig, zwak van karakter, weifelend in alle ding; bij vader

*) Uitg. „Holland” - Amsterdam.

**) „ Bosch & Keuning - Baarn.

op kantoor gehouden, omdat hij nu eenmaal zoon van den procuratiehouder is. Vele zijn zijn liefhebberijen; in niets stijgt hij boven de maat.

In Joan dat diepe Godsverlangen: niet te worden als haar mans moeder, stijl en strak, maar werkelijk een kind van God. — Prachtig is de teekening van de strenge schoonmoeder, die in 't eind voor Joan wel een kind van God wordt. De hard werkende, eerlijke, Godzalige vader, die erkent: „Ik heb mijn jongens te veel beschermd, hen te weinig aan den sterkenden golfslag des levens gewend.” Nu ziet hij God in Freeks beproeving.

Ook hier malaise. Joans dierbare stiefmoeder sterft den dood des rechtvaardigen. Haar kinderen nemen Freek en Joan tot zich. De slag valt, de bankierszaak is failliet. Freek geen werk en de oude ouders moeten zich bezuinigen op elk gebied.

In de branding van den storm rijst het Godsgeloof. In Korthuys' boek naait 't vrouwtje voor anderen. Joan geeft lessen. Hoe geheel anders verweren deze jonge menschen zich in den strijd! Joan ziet, hoe 't leed haar schoonouders rijpen doet. Zij voelt, door al Freeks zwakheid heen, hoe haar man groeit in den nood. Zij zoekt God in het verdriet, in angst en armoede. Joan heeft nooit iets dan uiterlijkheid in het Kerstfeest gevoeld. Nu staan zij in den Kerstnacht naast elkaar en staren in de donkerte. Boven den maansikkel, sterren, een schimmig witte wolkenbank.

„Je hebt anders gelezen, Freek, vanavond. Een Zoon is ons gegeven. Vrede op aarde. We waren toen te vervuld van andere dingen. 't Was niet goed, Freek.”

Zij voelde altijd onder Freeks oppervlakkig leven de diepte.

„Nee, nee. Maar dat dit alles voor jou iets werkelijks beteekent, Joan.”

„Er is zooveel veranderd dit jaar,” zegt Joan. „'t Is of ik dieper en anders ben geworden, hier van binnen. De muur, waarvoor ik altijd stond, is iets naar den achtergrond geschoven. In deze moede, verwarde wereld, waarin alles lijkt verkeerd te gaan, is toch het Christuskind geboren.”

De nood nijpt al vinniger. De derde baby is op komst. Dan wordt de meditatie van Thomas à Kempis de hare.

Houdt het voor vreugde, dat ik u de smart van Mijn beproeving niet spare. Gelijkerwijs de Vader Mij liefgehad heeft, heb Ik u ook liefgehad.

Joan en Freek rijpen. Zij is de sterke, in God sterke moeder. Freek groeit uit tot man; zijn zwakke wispelturigheid en zelfzucht raakt achter.

Aan het eind van het boek verlaat Freek, de tot weekings toe gehechte aan zijn land, Patria. Op de boot staren zij terug over de reeling. Zij hadden geleerd, de vuisten te ballen en te vechten. Zij hadden ook geleerd, de handen te vouwen en deemoedig te berusten. Zij hadden elkaar en het sterke vertrouwen gewonnen, dezelfde rustige overgave aan wat hun wachtte, aan de Hand, die hen leiden zou.

Vrouwen in de malaise! Het is sterkend te lezen, hoe God opvoedt door ellende en verdriet. Het is ook goed voor den man, mee te worstelen met Freek. Laat, wie even kan, „Vechters” lezen. Er liggen schatten van literaire schoonheid en geestelijke versterking in.

JOH. BREEVOORT

Naar een schilderij van Prof. P. Junghans